

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Zelenky a přísedících Milana Kurky a Jana Kodyma ve věci

žalobce: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou JUDr. Marií Cilínkovou
sídlem Bolzanova 1615, 110 00 Praha

proti
žalované: **Slovácké strojírny, akciová společnost, IČO 00008702**
sídlem Nivnická 1873, 688 28 Uherský Brod
za účasti vedlejšího účastníka **Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, IČO 63998530**
sídlem Pobřežní 23/665, 186 00 Praha
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Šustkem, Ph.D.
sídlem Veleslavínova 59/3, 110 00 Praha 1 - Staré Město

o zaplacení 243 382 Kč s příslušenstvím mezitímním rozsudkem

takto:

Žalobcem uplatněný nárok na odškodnění bolesti ve výši 243 382 Kč s 8,05% úrokem z prodlení jdoucím od podání žaloby do zaplacení, je co do základu v plném rozsahu po právu.

O výši nároku a nákladech řízení bude rozhodnuto v rozsudku konečném.

Odůvodnění:

1. Žalobce se původně domáhal, aby žalované a žalovanému [redacted] bylo uloženo zaplatit společně a nerozdílně mu na bolestném částku 243 382 Kč, na náhradě za ztížení společenského uplatnění částku 4 633 334 Kč, na nákladech spojených s uplatněním pohledávky částku 10 000 Kč, na náhradě na ušlém výdělku do 31.12.2015

částku 221 351 Kč, to vše specifikovanými úroky z prodlení, a od 1.1.2016 mu platit rentu ve výši 16 595 Kč.

2. Žalobu odůvodnil tím, že dne 4.7.2014 při práci související s čištěním 400 kg vážící kovové obruče (věnce) sloužící jako základna pro otočné rameno bagru, když uvedený věnec bylo nutné pomocí jeřábu zvednout a otočit, po zvednutí věnce tento na něj spadl a způsobil mu v žalobě podrobně popsání zranění takové závažnosti, že musel být dopraven vrtulníkem do nemocnice, kdy byl operován, následně prodělal obtížnou a komplikovanou léčbu a uvedený úraz zanechal trvalé následky. Příčinu, proč na žalobce věnec spadl, žalobce popisuje tak, že k otočení věnce byla žalovaným pro tento účel na něj přivařena oka, po jejich přivaření dal stavbyvedoucí pan [REDACTED] (zaměstnanec žalované) svolení k manipulaci s břemenem, žalobce pak společně s panem [REDACTED] a panem [REDACTED] byli určeni k manipulaci s břemenem – usměrnění věnce a položení na správnou stranu při jeho otočení o 180 stupňů, konkrétní pokyny (povel ke zvedání, manipulaci a umístění pracovníků) vydával žalovaný. Věnec se nadzvedl nad zem, v tento moment se oko navařené [REDACTED] utrhlo a došlo k jeho nekontrolovanému pádu, když věnec zasáhl žalobce do levé nohy a do předloktí pravé ruky. Uvedený úraz utrpěl žalobce jako osoba samostatně výdělečně činná při práci na základě živnostenského listu pro žalovaného, se kterým měla smluvní vztah žalovaná (na základě které byla pro žalovanou konkrétní práce obnášející manipulaci s věncem vykonávána – pozn. soudu). Na místě se mimo žalobce nacházeli [REDACTED] a dále [REDACTED] (zaměstnanec žalované), [REDACTED] (zaměstnanec žalované), [REDACTED] (zaměstnanec žalované – [REDACTED]) a [REDACTED] (zaměstnanec žalované – pozn. soudu).
3. Nehoda byla nahlášena báňskému úřadu až dne 7.7.2014, jehož šetření bylo ovlivněné opožděným nahlášením (znemožněno ohledání místa ihned po nehodě a bezprostřední výsledky svědků) a příčiny nehody byly nesprávně zjištěny. Nesprávně byl posouzen zejména poměr jednotlivých porušení, za které byly označeny 1/ nevhodný způsob vázání břemene, 2/ držování se v ohroženém prostoru a 2/ nevhodný způsob přivaření závěsných ok; spoluúčast žalobce tak byla stanovena 1/3. Nevhodný způsob zvedání (navaření ok na věnec a zvedání věnce pomocí nich) zvolili odpovědní pracovníci žalované nebo dalších subjektů, nikoli žalobce, který byl na pracovišti teprve druhý měsíc a plnil příkazy nadřízených - žalovaného a pana [REDACTED], žalobce stál na místě určeném panem [REDACTED] s vědomím žalovaného, a šlo o místo zcela bezpečné pro případ, že by nedošlo k utržení navařených ok a následnému pádu věnce. Žalobcovu spoluzavinění tak není dáno.
4. Odpovědnost žalované je dána porušením ustanovení § 105 odst. 1 zákoníku práce, když povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích. Vedoucí pracovníci žalované [REDACTED] nedodrželi bezpečnostní předpisy dané vyhl. č. 26/1989 Sb., když zvolili nesprávný postup pro manipulaci a vázání břemene. Odpovědnost žalovaného je dána porušením vyhl. č. 26/1989 Sb., když jako předák pracovní skupiny měl zajistit bezpečnost pracovníků této skupiny a bezpečný stav pracoviště, dále zvolil nesprávný a nebezpečný postup prací při zvedání břemene.

Žalobce se obrátil se žádostí o odškodnění následků úrazu na žalovanou a bylo mu mimosoudně poskytnuto plnění v rozsahu 1/3 uplatněných nároků, když pojistitelem žalované mu byla uhrazena pouze škoda, za kterou nese odpovědnost žalovaná; ve

zbylém rozsahu jsou dle názoru pojišťovny odpovědní žalovaný a [REDAKCE], každý z 1/3.. S tímto právním názorem žalobce nesouhlasí, když dle § 2015 občanského zákoníku je-li škoda způsobena několika škůdci, nahradí škodu společně a nerozdílně, to platí v případech, že se více osob dopustí samostatných protiprávních činů, z nichž každý mohl způsobit škodlivý následek s pravděpodobností blížící se jistotě a nelze určit, která osoba škodu způsobila.

5. Nároky žalobce byly vyčísleny znaleckými posudky. Pokud jde o bolestné, bylo ohodnoceno znaleckým posudkem MUDr. Alice Baumannové celkem 1060 body, přičemž znalkyně komplikace léčení zhodnotila jako těžké a hodnocení o 20% zvýšila na celkem 1272 bodů. Dle doporučené metodiky Nejvyššího soudu ČR činí hodnota bodu pro rok 2014 částku 251,28 Kč a bolestné celkem činí 319.628,- Kč. Pojišťovna, u které je žalovaná pojištěna, stanovila bolestné částkou 228.738,- Kč a zaplatila 1/3 této částky, tedy 76.246,- Kč. Žalobce proto požaduje doplatit na bolestném částku 243.382,- Kč (319.628,- Kč - 76.246,- Kč). Ztížení společenského uplatnění (ZSU) zhodnotil dle metodiky Nejvyššího soudu ČR znaleckým posudkem MUDr. Michal Šlégl, části posudku týkající se psychického stavu žalobce vycházejí z posudku z odvětví psychologie zpracovaného PhDr. Helenou Zemánkovou. Výši ZSU znalec stanovil částkou 2.387.411,- Kč. Dle žalobce uvedená částka nevystihuje spravedlivé a slušné odškodnění pro zbytek života, který ve věku 21 let měl před sebou. Úrazem a jeho následky je ovlivněno jeho pracovní uplatnění, když plánoval zaměstnání v armádě, do které již nikdy nebude moci nastoupit. Žalobce je invalidním ve 3. stupni, je odkázán na výplatu invalidního důchodu 9.387,- Kč měsíčně, čímž se stal závislým na finanční pomoci rodičů, není schopen se osamostatnit, což psychicky špatně nese. Sport a fyzické aktivity byly před úrazem největší náplní žalobcova života (žalobce hrál aktivně fotbal a pravidelně navštěvoval posilovnu) a ze všech sportovních aktivit je pro zbytek života vyloučen. Zdravotními problémy budou ovlivněny veškeré oblasti života žalobce – život rodinný, partnerský i společenský. Za spravedlivé odškodnění ZSU dle zásad slušnosti žalobce považuje částku 5.000.000,- Kč. Pojišťovna, u které je žalovaná pojištěna, zaplatila žalobci na ZSU částku 366.666,- Kč, proto požaduje doplatit na ZSU 4.633.334,- Kč (5.000.000,- Kč - 366.666,- Kč).
6. K úrazu došlo v době, kdy žalobce pracoval jako OSVČ a průměrně si vydělával měsíčně 25.942,- Kč hrubého. Pojišťovna, u které je žalovaná pojištěna, zaplatila žalobci ušlý výdělek od 5.7.2014 do 31.12.2015 ve výši 110.675,67 Kč. Jelikož se jedná o pouze o 1/3 ušlého výdělku, požaduje žalobce za uvedené období doplatit částku 221.351,- Kč a do budoucna platit měsíční rentu ve výši 16.595,- Kč (valorizovaný výdělek 25.982,- Kč – ID 9.387,- Kč).
7. Následně žalobce změnil právní kvalifikaci svého názoru tak, že začal tvrdit, že při výkonu práce na generální opravě vznikl mezi ním a žalovanou faktický pracovní poměr, když ho vozila na pracoviště, vedla ho ve stavebním deníku jako fyzickou osobu a ne jako firmu, vedla evidenci jeho pracovní doby, zadávala mu pracovní úkoly, a v případě potřeby mu udělovala pracovní volno.
8. Žalovaná se vyjádřila tak, že před nástupem na pracoviště byli pánové [REDAKCE] a [REDAKCE] upozorněni, že po nich žalované nepožaduje jeřábnické ani vazačské úkony s tím, že uvedení pracovníci byli seznámeni se zněním instrukce 2011 kapitolou 24 bodem 24.4 s tím, že „samostatně vázat břemena pro účel přepravy mohou jen osoby vyškolené a prakticky zaučené, mající platné osvědčení o odborné způsobilosti nebo

platný vazačský průkaz“. Tvrzení, že na v době úrazu byl na místě přítomen i šéfmontér [REDACTED], není pravdivé. Z písemné výpovědi [REDACTED] vyplývá, že před nástupem na pracoviště jím byli pánové [REDACTED] a žalobce upozorněni, aby se nezdržovali při zvedání věnce v ohroženém prostoru. Tvrzení, že žalobce v době úrazu stál na místě, které určil pan [REDACTED], je účelové a žalobce si po úvodním školení musel být vědom, že zdržování se pod zavěšeným břemenem a manipulace s ním je porušením bezpečnosti práce. Jeřáb zátěžové zkoušky měl. Žalovaná dále odkázala na zjištění OBÚ, že příčinou úrazu byl

a/ nevhodný způsob vázání břemena ([REDACTED])

b/ zdržování se v ohroženém prostoru [REDACTED]

c/ nevhodný způsob přivaření závěsných ok na ložiskový kroužek [REDACTED]

Žalovaná tak nesouhlasí s názorem žalobce, že jeho spoluzavinění není dáno, naopak jeho spoluúcast na příčině závažné provozní nehody považuje za zcela adekvátní vzhledem ke zjištěným okolnostem. Projevila nesouhlas se způsobem interpretace § 2915 občanského zákoníku, tuto interpretaci má za účelovou, souhlasí se svojí spoluúčastí na nehodě, avšak jen v rozsahu 1/3.

9. Následně se žalovaná ke skutkovým tvrzením žalobce vyjádřila tak, že uvedla, že rámcová smlouva o kooperační výrobě a prováděcí směrnice k této rámcové smlouvě nevykazují znaky zastřehného pracovněprávního vztahu. Pracovní skupina žalovaného byla před nástupem demontážních a montážních prací při generální opravě velkostroje proškolená z bezpečnosti a ochrany zdraví. Pracovní skupina žalovaného byla jednou z mnoha dalších pracovních skupin, která pracovala samostatně, vlastním jménem, byla však doplněna pro specifický druh některých pracovních úkolů vazačem břemen, který byl zaměstnancem žalované. Veškeré opravy koordinoval zaměstnanec žalované pan [REDACTED], který na konci měsíce odpracované hodiny zaznamenané v montážním deníku s žalovaným odsouhlasil. Žalobce nebyl prokazatelně ve smluvním vztahu k žalované. Žalovaná, jak uvedla, požádala žalovaného, zda nemá k dispozici pomocnou pracovní sílu na krátkodobou výpomoc, žalovaný žalobce vždy prezentoval jako svého podřízeného pracovníka a takto vůči němu i vystupoval; žalovaný přes výzvu soudu neprokázal povahu svého smluvního vztahu se žalobcem, neinformoval žalovanou o povaze tohoto vztahu a žalovaná se tak domnívá, že se ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným mohlo jednat o zastřehný pracovněprávní vztah. Žalovaný nezajistil ani hlášení a záznam o úrazu, a tak to za něj udělala žalovaná.
10. Žalovaný uvedl, že důvodem vzniku zranění žalobce bylo nedodržení bezpečnostních předpisů, o kterých byl žalovanou řádně proškolen, stál v místě, kde to nebylo povoleno a navíc komunikoval s jedním z dalších pracovníků, kterému se však podařilo uskočit. Dále projevil nesouhlas s rozsahem žalobcem uplatněných nároků.
11. Vedlejší účastník na straně žalované se k vyjádření žalované připojil. Doplnil, že žalobce vykonával činnost jako OSVČ ve smluvním vztahu k žalovanému, nejde proto o pracovní úraz zaměstnance a je nutno postupovat podle obecné úpravy občanského zákoníku, konkrétně § 2910. Podle vedlejšího účastníka není pravda, že žalovaná vůči žalobci nesplnila povinnost uvedenou v § 101 odst. 1 zákoníku práce. Žalovaná žalobce před nástupem na pracoviště proškolila, zejména byl poučen, že od něj není vyžadováno podílení se na vázání břemen pro účely přepravy, když na to nemá potřebné oprávnění. Žalovaná též měla na pracovišti vedoucí pracovníky, kteří udělovali pokyny mimo jiné i

stran dodržení bezpečnostních opatření a těchto pokynů žalobce nedbal. Vedlejší účastník odkázal na závěry OBÚ, nesouhlasil ovšem s jeho závěry, pokud jde o podíl žalobce na škodlivém následku, který podle něj byl minimálně 50%, když, kdyby se žalobce nezdržoval v zapovězeném prostoru, spadnuvší věnec by jej nezasáhl a škodlivý následek by vůbec nenastal. Podíl dvou zbývajících příčin nehody (nevhodný způsob vázání břemen zvolený vazačem - zaměstnancem žalované a nevhodný způsob přivaření závěsných ok provedený žalovaným) se na škodlivém následku nepřesahuje 50%, v takovém případě odpovídá každý ze škůdců v rozsahu odpovídajícím svému podílu na škodlivém důsledku a solidární odpovědnost podle § 1915 občanského zákoníku se neuplatní. Dále vedlejší účastník ve svém vyjádření polemizoval s vyšší uplatněné náhrady.

12. V průběhu řízení bylo ve věci žalovaného zahájeno s účinky od 23.1.2017 insolvenční řízení, dne 10.4.2017 byl zjištěn jeho úpadek a na jeho majetek byl prohlášen konkurs, proto vzhledem k z toho dle insolvenčního zákona vyplývajícím přerušení řízení byl řízení proti žalovanému vyloučeno k samostatnému řízení a v řízení je nadále pokračován o jen s žalovanou; nad to v důsledku prohlášení konkursu na majetek žalovaného vzal žalobce žalobu vůči němu zpět. Mimo to byly k samostatnému řízení vyloučeny.
13. Soud má za zjištěné, že dne v pátek 4.7.2014 utrpěl žalobce na montážním místě Vršanské uhelné a.s. na lomu Vršany při pracích v rámci generální opravy zakladače při manipulaci s vrchním kroužkem otočového ložiska o průměru cca 3,2 m a hmotnosti cca 400 kg (dále jen kroužek) v důsledku pádu kroužku úraz, o této skutečnosti není mezi účastníky sporu a vyplývá i z provedených listinných důkazů (*např. záznam o úrazu, technická zpráva OBÚ*). Šlo o generální opravu dodavatelsky zajišťovanou žalovanou, montážní práce na generální opravě technicky řídil [REDAKCE], kterému na generální opravu zakladače byla přidělena skupina 70 lidí a v této skupině pak byli i [REDAKCE] a žalobce. Při realizaci generální opravy [REDAKCE] dával pokyny vedoucím skupin, které sestavil, v tomto případě [REDAKCE], ten řídil lidi ve své skupině a [REDAKCE] to dozoroval. [REDAKCE] dlouhodobě pracoval pro právního předchůdce žalované Krušnohorské strojírný Komořany jako svářeč a zámečnick, od roku 2014 pro žalovanou na základě rámcové smlouvy o kooperační výrobě a prováděcí směrnice k ní, a to jako svářeč a zámečnick na základě živnostenského oprávnění. Co konkrétně měl pro žalovanou zhotovit, ve smlouvě není uvedeno, pracoval podle pokynů [REDAKCE], byl odměňován hodinovou sazbou a docházel k žalované v podstatě jako do práce. V době, kdy se konala generální oprava zakladače, se poté, co mu žalovaná sdělila, že potřebuje na určitou dobu zajistit vyšší počet pracovníků uzavřel s žalobcem a dalšími osobami ([REDAKCE]) dohodu. Že tato dohoda byla uzavřena za účelem zajištění potřebné pracovní síly z důvodu momentální potřeby žalované při generální opravě, vyplývá i ze shora uvedeného vyjádření žalované. Obsahem dohody mimo jiné bylo, kolik bude žalobce dostávat za hodinu práce; žalovaná by žalobci žádnou práci dát nemohla, protože mohl dělat pouze pomocné práce, doba trvání dohody dohodnuta nebyla. Pracovní úkoly žalobci mohl dávat [REDAKCE] nebo [REDAKCE], když žalovaná potřebovala, aby žalobce provedl nějakou práci, mohla se obrátit přímo na něj. Práci žalobce [REDAKCE] žalované fakturoval jednotnou hodinovou sazbou podle počtu odpracovaných hodin jím a osobami, které s ním spolupracovaly, a částky zaplacené mu žalovanou pak rozdělával podle počtu odpracovaných hodin. Sám si pro s ním spolupracující osoby psal cáčovnicí a než vystavil fakturu, odsouhlasil si počet odpracovaných hodin s [REDAKCE], který vždy ráno v 6 hodin objížděl maringotky, kde byli jednotliví pracovníci, kteří pro žalovanou pracovali, zjišťoval, kdo je přítomen a zapisoval to. O přítomnosti všech osob, které pro žalovanou takto pracovaly,

byla žalovanou vedena stejná evidence jako u osob, které byly jejími zaměstnanci, a také s nimi byly dopravovány na konkrétní pracoviště. Žalobce měl u žalované v šatně přidělenou skříňku, a pokud potřeboval pracovní volno, uděloval mu ho [REDACTED]. Docházka všech 70 osob, které pracovaly na generální opravě, byla evidována píchacími kartami cáčování u všech těchto osob prováděl [REDACTED] (výpověď svědka [REDACTED] a [REDACTED] rámcová smlouva o kooperační výrobě, záznam o podání vysvětlení na OBÚ dne 5.9.2014).

14. O své činnosti při generální opravě vedla žalovaná v souladu se správními předpisy stavební a montážní deník [REDACTED] a provozní deník. Ve stavebním a montážním deníku není jméno žalobce zmiňováno a pouze je uvedeno, kolik bylo na pracovišti osob, dne 4.7.2014 ve vztahu k žalobci ve formátu KSK/EXT – 3 [REDACTED]), kdežto, pokud jde o přítomnost jiných zaměstnanců, je jejich počet uveden s uvedením dodavatelské firmy – např. BILFING. -5 /zřejmě jde o zaměstnance Bilfinger Industrial Services Czech s.r.o./). Z vyjádření žalované při jednání dne 12.3.2018 se podává, že shora uvedeno zkratkou jsou míněni externí zaměstnanci. Pokud jde o provozní deník, je z něj patrné, že žalobce pracoval s naprosto stejnou pracovní dobou jako zaměstnanci žalované (stavební a montážní deník, provozní deník).
15. Před tím, než žalobce začal u žalované pracovat, žalovaná provedla jeho základní zaškolení; toto zaškolení provedl bezpečnostní technik žalované pan [REDACTED]. Zaškolení bylo provedeno dne 16.5.2014 a z tohoto školení byla vyhotovena prezenční listina, kterou účastníci školení včetně žalobce podepsali. Předmětem školení byla témata z brožury Instrukce pro zaměstnance povrchových pracovišť zakroužkovaná na záznamu o seznámení z tohoto dne včetně kapitoly týkající se přemístování břemen zdvihacím zařízením. Účastníci školení byli seznámeni s tím, že nesmí obsluhovat zdvihací zařízení, leda by je k tomu pověřila žalovaná, a kdyby se dostali do situace, že budou muset zvedat břemeno, že to musí zajistit prostřednictvím žalované, a že nesmějí vstupovat do ohroženého prostoru; s kapitolou 25, která se týká přemístování břemen, účastníci školení seznámeni nebyli. S riziky vyplývajícími z práce se zvedacími zařízeními byl žalobce následně na pracovišti seznámen i [REDACTED] (záznam o seznámení zhotovitele s předpisy pro zajištění BOZP, prezenční listina, výpověď [REDACTED]).
16. Vedoucím práce sesazení otočového věnce byl [REDACTED] určen [REDACTED] který pak skupinu sesazující otočový věnec řídil (záznam o podání vysvětlení [REDACTED] na OBÚ dne 16.7.2014, výpověď [REDACTED] sepsaná žalovanou dne 15.7.2014). Ve vztahu k manipulaci s kroužkem má soud za zjištěné, že kroužek nejprve ležel „vzhůru nohama“ v horizontální poloze na kovových kozách asi metr nad zemí tak, aby mohl být proveden servisní zásah - vyčištěna jeho funkční plocha (ložisková dráha), ve které se pohybují ložiskové koule. Když se tak stalo, kroužek se zavěsil za úvazy na 3 po jeho obvodu navařená oka, byl nadzvednut jeřábem a v horizontální poloze ve výšce asi 1 m byl přesunut o několik metrů dál, kde byl položen na zem (na podkládací hranoly), přičemž v tomto místě měl být obrácen zpět do polohy, v jaké měl být vrácen zpět do technologického celku. Pak byly dva úvazy vyháknuty a kroužek na zbývajícím úvazu vyzvednut a zavěšen na jednom úvazu tak, že visel ve vertikální poloze, aby bylo možno ho kolem svislé osy otočit a překlopením ho položit do žádoucí polohy (funkční plochou dolů), v jaké měl být následně umístěn do technologického celku. Ve chvíli, kdy byl kroužek zavěšen za jeden úvaz ve vertikální poloze, vytrhlo se z kroužku oko, na kterém byl zavěšen, a nekontrolovaným pádem zasáhl poblíž se nacházejícího žalobce,

když ostatní v blízkosti se nacházející osoby stačily utéct. O popisu okolností úrazového děje v této úrovni zobecnění není mezi účastníky sporu.

17. Pokud jde o uvedený způsob manipulace s kroužkem - jeho otáčení, když je zavěšen ve vertikální poloze kolem jeho svislé osy a následné překlopení - má soud za zjištěné, že jde o obvyklý způsob práce (výpověď svědka [redacted], záznam o podání vysvětlení [redacted] na OBÚ dne 16.7.2014, výpověď svědka [redacted], záznam o podání vysvětlení [redacted] na OBÚ dne 16.7.2014: „tento způsob manipulace s věnci, tj. navaření ok, otáčení a ukládání se používá již dlouhou dobu. Neznám jiný způsob manipulace s těmito věnci“, který je nebezpečný, „ale nelze to jinak provést“ (výpověď svědka [redacted]. K otáčení kroužkem, když je zavěšen ve vertikální poloze, je zapotřebí 2-3 osob (výpověď svědků [redacted] a [redacted], výpověď svědka [redacted], při jeho samotném zvedání by však neměl nikdo být (výpověď svědka [redacted]).
18. Soud má za zjištěné, že oka na kroužek navařil [redacted], který si byl vědom, že sváry s ohledem na technické problémy s navařením mohou být rizikové a může dojít i k utržení ok, na to [redacted] upozorňoval ale dohodli se, že to tak udělají, ale že si dají pozor, protože to může spadnout (výpověď svědka [redacted]). V konkrétní situaci na místě pracovního úrazu pokyn k tomu, aby se kroužek zavěsil do vertikální polohy, dal [redacted] před tím byly uvolněny dva úvazy a zbývajícího úvaz, za který pak byl kroužek zvedán, [redacted] přehodil do pozice „zevnitř ven“ tak, aby to odpovídalo následující manipulaci. [redacted] všem řekl, ať se nezdržují v ohroženém prostoru při zvedání věnce a po jeho zvednutí otočení kroužku kolem vertikální osy prováděli [redacted] se žalobcem a [redacted] na jedné straně při obvodu zavěšeného kroužku a na druhé straně stál [redacted]. O to, aby mu s otáčením kroužku pomohl, [redacted] žalobce požádal, když byl k této manipulaci přidělen (výpověď svědků [redacted] a [redacted], záznam o podání vysvětlení [redacted] na OBÚ dne 16.7.2014, záznam o podání vysvětlení [redacted] na OBÚ dne 4.9.2014).
19. Třeba uvést, že výpovědi (jak svědecké tak i předtím zaznamenané žalovanou či OBÚ)svědků [redacted] a [redacted] v části týkající se toho, kdo kroužkem otáčel, jsou odlišné od výpovědi svědků [redacted] a [redacted]. [redacted] při výpovědi sepsané žalovanou dne 10.7.2014 zamlčel, že byl kroužek otáčen o 180°, a při podání vysvětlení na OBÚ dne 16.7.2014 uvedl, že vědec má otočit o 180°, ale že v tomto okamžiku šel pro dřevěné podložky a byl k místu této práce zády, takže „to neviděl“; tuto výpověď před soudem označil za nepravdivou a již tato skutečnost nesvědčí o jeho úplné věrohodnosti. [redacted] při výpovědi sepsané žalovanou dne 10.7.2014 uvedl, že kroužek na jeden úvaz zavěsil [redacted], rovněž zamlčel, že kroužek byl otáčen o 180°, a uvedl, že se utrhнул bezprostředně po jeho zavěšení do vertikální polohy poté, co ho spustil na dřevěnou podložku. Náhle zahlédl, jak žalobce utíká z ohroženého prostoru, ale utéci nestačil. Na OBÚ [redacted] vysvětlení nepodařilo. Oba při výpovědi podané žalované neuvěděli, že práci byl přítomen [redacted] ho ve vztahu k zavěšení kroužku na jeden úvaz dokonce nahradil [redacted]). Třeba uvést, že při podání výpovědi žalované se obdobně choval i [redacted], který však, pokud jde o otáčení kroužkem o 180% do záznamu o podání vysvětlení na OBÚ dne 4.9.2014 již uvedl, že otáčení kroužku se zúčastnil on, žalobce i [redacted].

Za tohoto stavu soud uvěřil výpovědím [redacted] a [redacted], kteří postup při manipulaci s kroužkem popisovali (s částečnou výhradou [redacted], jak uvedeno shora), ve svých výpovědích v zásadě konzistentním způsobem od doby krátce po žalobcově úrazu (kdy stěží mohli být ovlivněni majetkovými zájmy žalobce) až do podání svědeckých výpovědí před soudem. Na druhé straně svědecké výpovědi [redacted] a [redacted] nemá soud za věrohodné, když i v minulosti neuváděli zcela pravdivé skutečnosti, podle názoru soudu z obavy o možné pro ně vyplývající odpovědnostní důsledky z žalobcova úrazu.

Co do činnosti žalované po úrazu žalobce ve vztahu k plnění jejích povinností vyplývajících ze správních předpisů má soud za zjištěné, že pracoviště, kde se úraz přihodil, nebylo ponecháno v původním stavu a kroužek byl namontován do ložiska a úraz, který měl být byl ohlášen bezodkladně OBÚ (i proto, že se jednalo o úraz při práci s vyhrazeným zdvihacím zařízením-jeřábem) byl ohlášen až v pondělí dne 7.7.2014, proto byla [redacted] uložena OBÚ pokuta, kterou [redacted] zaplatil (*výpověď svědka* [redacted]).

20. Soud nemá za zjištěné, že by mezi žalobcem a žalovanou byla uzavřena písemná smlouva, natož písemná smlouva pracovní. Tvrzení, že snad taková smlouva byla uzavřena se ze strany žalobce nově vyskytlo v průběhu řízení až poté, co soudem bylo při jednání dne 17.10.2016 avizováno možné sdělení, že na vztah žalobce (ovšem k žalovanému [redacted]) by soud mohl nahlížet jako na zastřený vztah pracovněprávní a je v naprostém rozporu s jeho předchozími tvrzeními, když uváděl, že, ač pracoval pro žalovanou, smlouvu o provedení prací měl uzavřenou se žalovaným a že mu ji žalovaný ani přes urgenci nepředal. Při podání vysvětlení na OBÚ dne 16.7.2014 k výzvě OBÚ žalobce uvedl, že s [redacted] žádné doklady nepodepisoval a dokonce ještě při jednání dne 17.10.2016 –v logické návaznosti na původní tvrzení – učinil nesporným, že úraz utrpěl v rámci plnění smluvních povinností vůči žalovanému v rámci plnění povinností u žalovaného, které vyplývaly ze smluvního vztahu žalovaného s žalovanou (byť v tomto případě jde o tvrzení skutkové, ale o hodnocení právních vztahů).
21. Soud neprovedl důkaz vedlejším účastníkem navrženým znaleckým posudkem (ke kterému se žalovaná připojila) ke zjištění, zda postup při manipulaci s břemenem byl správný, zda bylo možno postupovat jinak a kde žalobce se zřetelem k pohybu uvolněného břemene musel stát, případně zda je (z hlediska zákonů fyziky) vůbec reálné a možné, co svědkové uvádějí a žalovanou navržený znalecký posudek, zda měl být stanoven pracovní postup nebo zda byl stanoven pracovní postup pro manipulaci s kroužkem. Provedení takových znaleckých posudků soud měl za nadbytečné - např. je všem zřejmé, že postup při manipulaci s kroužkem byl nesprávný, bylo možno postupovat jinak (nezavěšovat kroužek na chatrně přivařené oko ale např. ho zavěsit na smyčku), pro posouzení věci je nevýznamné, zda měl být pro manipulaci s kroužkem stanoven pracovní postup (měl-li být stanoven a nebyl, by šlo ostatně na vrub žalované; co svědkové uvádějí, je reálné a potíží je v tom, že zaměňují své role při otáčení kroužkem. Soud neprovedl ani důkaz zápisem o zkouškách a revizi jeřábu ze dne 24.6.2014, když pro absenci příčinné souvislosti mezi funkcí jeřábu a pádem kroužku bylo posouzení, zda jeřáb měl zkoušky, bezvýznamné.
22. Soud nevzal v úvahu znalecký posudek předložený žalovanou vypracovaný dne 24.5.2017 Ing. Zdeňkem Kučerou, jehož výstupem je procentuální hodnocení míry zavinění žalobce, žalované a [redacted] na úrazu, které znalci jako řešení otázky právní nepřísluší (při provádění tohoto důkazu by s ohledem na ustanovení § 127a občanského

soudního řádu ostatně pro nedostatek příslušné doložky nešlo postupovat, jako by šlo o znalecký posudek vyžádaný soudem). Provedl však důkaz přečtením jeho části, ze které vyplývá, že znalci byla žalobanou poskytnuta informace o tom, že zavěšování kroužku na navařená oka je opakovaný způsob zavěšování na zdvihací zařízení.

23. Dle technické zprávy č.j. [redacted] vypracované OBU dne 27.11.2014 dospěl OBU v bodu C) této zprávy ke zjištění, že v souvislosti s úrazem žalobce

- porušil žalobce ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 26/1989 Sb., podle kterého kromě případů uvedených v § 12 odst. 5 nesmí pracovníci vstupovat do ohrožených míst a zdržovat se v nich, žalobce se však z ohroženého prostoru nevzdálil, ač k tomu byl dle podání vysvětlení [redacted] a [redacted] vyzván
- [redacted] ustanovení § 17 odst. 3, když jako [redacted] byl povinen zajistit bezpečnost pracovníků a bezpečný stav pracoviště, což neučinil, když pro zdvihání břemene zvolil nevhodný způsob spočívající v navaření závěsných ok na kroužek, aniž by si ověřil, zda tímto způsobem lze s břemenem bezpečně manipulovat, a
- [redacted], když § 15 odst. 3 je stanoveno, že pracovníci jsou povinni používat přidělené osobní ochranné prostředky, při práci postupovat podle provozní dokumentace a předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu a volit takové pracovní postupy, které jsou v souladu se zásadami bezpečné práce. Nesmějí bez příkazu nic měnit na provozních, bezpečnostních, požárních, hygienických a jiných zařízeních. Používat a obsluhovat mohou jen ty stroje, zařízení, nářadí a pomůcky, které jim byly pro jejich práci určeny. Tuto povinnost měl zajistit [redacted] jako [redacted] zajistit, a to v souladu se základními požadavky na vázání břemen v systému bezpečné práce podle ČSN ISO 12480-1, když mohl pro nebezpečnou operaci převrácení břemene využít jiný, bezpečnější způsob vázání břemene, například zavěšení smyčkou.

OBU pak v bodu D) technické zprávy uzavřel, že hlavními příčinami závažné provozní nehody byly

- nehodný způsob vázání břemene
- zdržování se v ohroženém prostoru
- nevhodný způsob přivaření závěsných ok na kroužek

Podle názoru OBU se výše uvedená porušení podílela na události stejnou měrou a lze konstatovat, že pokud by nedošlo porušení jen jedno ze tří ustanovení uvedených v bodě C) technické zprávy, k závažné provozní nehodě by nedošlo (*technická zpráva OBU*).

24. Podle vyhlášky § 17 vyhlášky č. 26/1989 Sb. o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v hornictví na povrchu ve skupině dvou a více pracovníků musí být určen předák (odst. 1), předákem může být mimo jiné jen ten, kdo mimo jiné jen ten, kdo má potřebnou odbornou praxi a *složil zkoušku z odborných znalostí a z příslušných předpisů k zajištění bezpečnosti práce a provozu* (odst. 2). Předák je mimo jiné povinen zajistit bezpečnost pracovníků své skupiny a bezpečný stav pracoviště a při zjištění závady je povinen zajistit její odstranění a nemůže-li tak učinit, musí zastavit práci a odvést svou skupinu na bezpečné místo (odst. 3).

Podle § 19 se hlásí závažné pracovní úrazy, mimo jiné úraz s takovým charakterem úrazového děje, který nastal v důsledku porušení bezpečnostních předpisů, který zároveň nasvědčuje závažnému ohrožení provozu a ochrany zdraví při práci (odst. 1), (i) takové mimořádné události je organizace povinna bezodkladně ohlásit příslušnému obvodnímu báňskému úřadu (odst. 3).

Podle § 20 na místě, kde došlo k mimořádné události, se nesmí nic měnit, dokud obvodní báňský úřad neprovedl ohledání místa nebo nerozhodl jinak, kromě případů, kdy jde o záchranu postižených, případně o další záchranné práce nebo bezpečnost provozu. Změny nutné z jiných závažných důvodů mohou být provedeny pouze se souhlasem obvodního báňského úřadu (odst. 1).

25. Pokud jde o žalobcovo poslední právní hodnocení vztahu mezi ním a žalovanou, faktickým pracovním poměrem se rozumí v judikatuře soudů právní vztah, který vzniká tím, že fyzická osoba koná pro zaměstnavatele (s jeho vědomím a podle jeho pokynů) práci (závislou práci), ačkoliv mezi nimi nebyla sjednána platná pracovní smlouva, popřípadě platná dohoda o pracích konaných mimo pracovní poměr. Právní vztah při tzv. faktickém pracovním poměru je vztahem pracovněprávním (např. rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 21 Cdo 3386/2014). Podle nálezu Ústavního soudu IV. ÚS 3073/15 se faktickým pracovním poměrem se rozumí právní vztah, který vzniká tím, že fyzická osoba koná pro zaměstnavatele s jeho vědomím a podle jeho pokynů práci (závislou práci). Kritérium „podle pokynů zaměstnavatele“ je nutno chápat a posuzovat jako znak závislé práce, nikoliv vyžadovat výslovné sdělení jednoznačného pokynu k práci zaměstnanci. Pokud v rámci faktického pracovního poměru dojde k úrazu, posuzuje se jako úraz pracovní ve smyslu § 366 a § 380 zákoníku práce.
26. Jak shora uvedeno, soud má za zjištěné, že žalobce konal pro žalovanou na jejím pracovišti práce při generální opravě zakladače, žalovaná mu přidělila skříňku v šatně, dopravovala ho na místo práce, kde pro ni žalobce vykonával práci v žalovanou stanovené pracovní době, žalovaná mu pracovní pokyny, evidovala jeho příchody a odchody do práce, udělovala mu pracovní volno a platila ho za čas strávený na jejím pracovišti, žalovaný tak při generální opravě pracoval stejně, jako by byl jejím zaměstnancem. Je pravda, že žalovaný se na pracovišti žalované ocitl po dohodě s [REDAKCE] kterého žalovaná požádala o zajištění potřebné pracovní síly z důvodu momentální potřeby žalované při generální opravě. Pak si žalobce opatřil živnostenský list a oba si dohodli hodinovou sazbu, kterou by měl [REDAKCE] žalobci platit; věc měla fungovat tak, že by [REDAKCE] žalované účtoval žalobcem na jejím pracovišti strávenou dobu (jak dělal i on sám) a následně žalovanou příslušnou částku (vyplacenou mu spolu s jeho odměnou) podle odpracovaných hodin žalobci vyplácel. Uvedená skutečnost, když odměna za práci měla být žalobci vyplácena prostřednictvím [REDAKCE], podle názoru soudu nic nemění na tom, že žalobce pracoval formou závislé práce pro žalovanou a závislost na [REDAKCE] byla v zásadě v transferu žalovanou žalobci zaplacené odměny za práci. Proto soud uzavřel, že žalobci se stal úraz při výkonu závislé práce pro žalovanou a jde o úraz pracovněprávní, za který žalovaná odpovídá podle zákoníku práce.
27. Právně tak soud věc, pokud jde o odpovědnost žalované, posoudil podle zákoníku práce č. 262/2006 Sb. ve znění účinném ke dni vzniku pracovního úrazu (dále jen ZP).

Podle § 380 odst. 1 pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Podle § 366 zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (odst. 1), zaměstnavatel je povinen nahradit škodu, i když dodržel povinnosti vyplývající z

právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se odpovědnosti zcela nebo zčásti nezproští (odst. 4).

Podle § 367 odst. 1 zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že škoda vznikla

- a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
- b) v důsledku opilosti postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě zabránit,

a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

Podle odst. 2 zaměstnavatel se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že škoda vznikla

- a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody,
- b) proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.

Podle odst. 3 v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je zaměstnavatel povinen uhradit alespoň jednu třetinu škody.

Podle odst. 4 při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

Podle § 369 odst. 1 zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen poskytnout náhradu za a) ztrátu na výdělku, b) bolest a ztížení společenského uplatnění, c) účelně vynaložené náklady spojené s léčením, d) věcnou škodu; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

28. Žalobcův úraz, když se mu přihodil při plnění pracovních úkolů pro žalovanou, je úrazem pracovním, žalobci vznikla škoda a mezi pracovním úrazem a vznikem škody je příčinná souvislost, základní předpoklady odpovědnosti žalované vůči žalobci tak jsou splněny. Žalovaná (mimo nepřipadné argumentace spoluodpovědností osoby, které k přivaření oka použila) argumentuje tím, že příčinou pracovního úrazu bylo v rozporu s bezpečnostními předpisy jsoucí chování žalobce (kterážto skutečnost v pracovním právu by mohla mít za následek částečné zproštění její odpovědnosti – pozn. soudu).
29. Podle relevantní judikatury došlo-li při pracovním úrazu pracovníka při práci se strojem, který pro své nedostatky po stránce bezpečnosti neměl být vůbec v provozu, došlo na straně organizace k porušení základních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. V takovém případě by bylo v rozporu s ustanovením § 191 odst. 2 písm. a/ zákoníku

práce (nyní § 367 odst. 2 písm. a/ ZP), mohla-li by se organizace, byť i jen částečně, zprostit své odpovědnosti za pracovní úraz (rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 5 Cz 41/75).

30. V daném případě došlo k žalobcovu úrazu při práci s kroužkem, který vzhledem ke svému nedostatku po stránce bezpečnosti manipulace, když byl zvedán za nekvalitně provizorně navařené oko, za které zvedán být neměl (a rizika vyplývajícího ze špatného sváru si byla žalovaná vědoma), jde o případ typově identický s případem popsáním v posledně uvedeném rozsudku Nejvyššího soudu. Navíc v daném případě žalobce jednal v souladu s pokynem vazače jako osoby odpovědné za zdvihací práce a zřejmě v důvěře ve správnost daného postupu. Proto i v tomto případě soud uzavřel, že žalovaná se zprostit své odpovědnosti za pracovní úraz podle § 367 ZP nemůže a co do základu shledal žalobcem uplatněný nárok za uplatněný právem.
31. Podle § 152 odst. 2 OSŘ jestliže je to účelné, může soud rozsudkem rozhodnout nejdříve jen o části projednávané věci něco nebo o jejím základu. Soud tak poté, co tento záměr účastníkům avizoval, ve věci vydal mezitímní rozsudek, kterým rozhodl o základu projednávané věci, když uplatněný nárok co do základu zjistil jako uplatněný právem. Soud přitom vychází z předpokladu, že – bude-li míra odpovědnosti žalované co do základu (včetně toho, zda jde vskutku o odpovědnost pracovníprávní) zjištěna – bude věc včetně k samostatnému projednání vyloučených nároků možno vypořádat mimosoudně bez dalších soudních nákladů. Proto soud rozhodl mezitímním rozsudkem.
32. O nákladech řízení soud nerozhodoval, protože tímto rozhodnutím se řízení nekončí (§ 151 odst. 1 OSŘ).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím Okresního soudu v Mostě.

Most 18. dubna 2018

JUDr. Jiří Zelenka, v.r.
předseda senátu